

Guía Docente				
Datos Identificativos				2012/13
Asignatura (*)	Xestión dos recursos materiais e humáns sociosanitarios en catástrofes		Código	750487012
Titulación	Mestrado Universitario en Investigación, Ordenación e Avaliación de Servizos Sociosanitarios			
Descriptores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Mestrado Oficial	2º cuatrimestre	Primeiro	Optativa	3
Idioma				
Prerrequisitos				
Departamento	Ciencias da Saúde			
Coordinación	Novo Casal, María del Carmen	Correo electrónico	carmen.novo@udc.es	
Profesorado	Novo Casal, María del Carmen	Correo electrónico	carmen.novo@udc.es	
Web				
Descripción xeral				

Competencias da titulación	
Código	Competencias da titulación
A2	Ser capaz de escoller e aplicar a metodoloxía de investigación más adecuada, cualitativa ou cuantitativa, en función da pregunta de investigación plantexada.
A5	Ser capaz de identificar mediante a búsqueda en bases de datos bibliográficas as investigacións que se están a realizar no eido sociosanitario e recoñecer as potenciais liñas de investigación futura, propoñendo deseños de investigación en este campo específico.
A6	Demostrar capacidade para interpretar e utilizar literatura científica, e informes sobre resultados de investigación.
A8	Ser capaz de demostrar coñecementos e habilidades na construción e validación de instrumentos de medición bio-fisiológica e psico-social.
A10	Demostrar capacidade para liderar unha equipa de saúde, promovendo actitudes de colaboración, consenso, negociación e resolución de conflictos.
A11	Desenvolver espírito crítico para analizar e comparar os diversos modelos organizativos.
A12	Ser capaz de identificar aspectos de influencia significativa na análise externa e interna de unha organización sociosanitaria.
A13	Ser capaz de extrapolar de un escenario sociosanitario unha realidade determinada e proxectar unha mellora concreta.
A14	Ser capaz para analizar e desplegar as liñas estratéxicas de un servizo sociosanitario.
A15	Ser capaz de deseñar e xestionar a posta en marcha de intervencións innovadoras no ámbito da ordenación e da avaliación dos servizos sociosanitarios.
A16	Aplicar coñecementos, habilidades e técnicas de ordenación e avaliación de servizos socioasistenciairos na dirección de equipas que traballan con poboación sá ou enferma e cos seus grupos de referencia.
A17	Adquirir os coñecementos necesarios para participar na toma de decisiones e na ordenación e avaliación das institucións sociosanitarias como responsables de servizos ou unidades.
A19	Adquirir os coñecementos necesarios para participar nos procesos de ordenación e avaliación dos servizos sociosanitarios.
A20	Ser capaz de fundamentar a xestión de conflictos no ámbito sociosanitario.
A21	Ser capaz de identificar e aplicar o marco normativo vixente que regula a prestación de servizos sociosanitarios.
A22	Coñecer os últimos avances en investigación e xestión no eido sociosanitario.
B1	Aprender a aprender.
B2	Resolver problemas de forma efectiva.
B3	Aplicar un pensamento crítico, lóxico e creativo.
B4	Traballar de forma autónoma con iniciativa.
B5	Traballar de forma colaborativa en unha equipa interdisciplinar.
B6	Comportarse con ética e responsabilidade social como ciudadano e como profesional.
B8	Capacidade de análise e síntese.
B9	Capacidade para aplicar os coñecementos na práctica.
B10	Capacidade para adaptarse ás situacións novas.

B11	Capacidade e habilidade de xestión da información.
B12	Capacidade para organizar e planificar.
B21	Implicación na calidade e búsqueda da excelencia.
B22	Capacidade para motivarse e motivar a outros.
B23	Habilidade para desenvolver estratexias para traballar nun contexto internacional.
B24	Fomentar e aplicar os dereitos fundamentais e a igualdade entre homes e mulleres.
C2	Dominar a expresión e a comprensión de forma oral e escrita dun idioma estranxeiro.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C5	Entender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios ao alcance das persoas emprendedoras.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrentarse.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe

Competencias de materia (Resultados de aprendizaxe)	Competencias da titulación		
? Conocer el concepto de Catástrofe y su diferenciación entre otras emergencias, sus prioridades y resultados.	AM5 AM13 AM17 AM19 AM21 AM22	BM1 BM2 BM3 BM8 BM9 BM11 BM12 BM21	CM3 CM4 CM5 CM6 CM7 CM8
? Conocer el concepto de seguridad, prevención, asistencia humanitaria y sanitaria.	AM5 AM12 AM13 AM14 AM15 AM17 AM19 AM21 AM22	BM1 BM2 BM8 BM9 BM11 BM12 BM21	CM3 CM4 CM6 CM8
Gestion de recursos humanos y materiales	AM5 AM8 AM13 AM15 AM19 AM20	BM1 BM2 BM4 BM5 BM6 BM8 BM9 BM11 BM12 BM22	CM2 CM3 CM4 CM6 CM8

Centros de coordinación. Los distintos organismos implicados en la catástrofe. Selección de víctimas, evacuación y tratamientos.	AM2 AM5 AM6 AM10 AM11 AM12 AM13 AM15 AM20 AM22	BM1 BM5 BM8 BM9 BM10 BM11 BM12 BM22 BM23 BM24	CM3 CM4 CM6 CM8
Personal formado y especializado.	AM2 AM5 AM6 AM10 AM11 AM12 AM13 AM15 AM16 AM17 AM20 AM21 AM22	BM1 BM2 BM3 BM4 BM5 BM6 BM8 BM9 BM10 BM11 BM12 BM22 BM23 BM24	CM4 CM6 CM8

Contidos	
Temas	Subtemas
1. BASES CONCEPTUALES Y OBJETIVOS TERAPEUTICOS. SIGNIFICADO DE LA PALABRA CATASTROFE Y SUS DISTINTAS ACEPCIONES.	
2. ASISTENCIA SANITARIA EN LAS CATASTROFES. TIPOS DE EMERGENCIAS SANITARIAS. TIPOS DE SELECCIÓN DE VICTIMAS.	
3. CATASTROFES Y GLOBALIZACION. TIPOS DE EMERGENCIAS REALES. ASISTENCIA HUMANITARIA Y SANITARIA.	
4. GESTIÓN DE PROBLEMAS QUE PLANTEA UNA CATASTROFE.	
5. RECURSOS HUMANOS Y MATERIALES	

Planificación			
Metodologías / probas	Horas presenciais	Horas non presenciais / trabalho autónomo	Horas totais
Lecturas	1	1	2
Sesión magistral	5	15	20
Traballos tutelados	5	17	22
Estudo de casos	10	19	29
Atención personalizada	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descripción
Lecturas	Son un conxunto de textos e documentación escrita que se recollerón e editaron como fonte de profundización nos contidos traballados.
Sesión maxistral	Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introdución de algunas preguntas dirixidas aos estudiantes, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe. A clase maxistral é tamén coñecida como ?conferencia?, ?método expositivo? ou ?lección maxistral?. Esta última modalidade sóese reservar a un tipo especial de lección impartida por un profesor en ocasións especiais, cun contido que supón unha elaboración orixinal e baseada no uso case exclusivo da palabra como vía de transmisión da información á audiencia.
Traballos tutelados	Metodoloxía deseñada para promover a aprendizaxe autónoma dos estudiantes, baixo a tutela do profesor e en escenarios variados (académicos e profesionais). Está referida prioritariamente ao aprendizaxe do ?cómo facer as cousas?. Constitúe unha opción baseada na asunción polos estudiantes da responsabilidade pola súa propia aprendizaxe. Este sistema de ensino baséase en dous elementos básicos: a aprendizaxe independente dos estudiantes e o seguimento desa aprendizaxe polo profesor-tutor. - Poderán ser traballos individuais ou en grupo. - Os grupos estarán compostos por 3-5 alumnos. - A sua realización e obligatoria e computa 50%
Estudo de casos	Metodoloxía onde o suxeito se enfrenta ante a descripción dunha situación específica que suscita un problema que ten que ser comprendido, valorado e resolto por un grupo de persoas, a través dun proceso de discusión. O alumno sitúase ante un problema concreto (caso), que lle describe unha situación real da vida profesional, e debe ser capaz de analizar unha serie de feitos, referentes a un campo particular do coñecemento ou da acción, para chegar a unha decisión razonada a través dun proceso de discusión en pequenos grupos de trabalho. - Os grupos estarán compostos de 3-5 estudiantes. - A realización desta actividade e obligatoria e computa un 50%.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descripción
Traballos tutelados	La atención personalizada se realizará a cada grupo de 3-5 estudiantes que realizan el trabajo tutelado y los estudios de casos, para hacer un seguimiento más próximo del trabajo que están desarrollando.

Avaliación		
Metodoloxías	Descripción	Cualificación
Estudio de casos	-Emprender valoraciones exhaustivas, toma de decisiones clínicas y sistemáticas utilizando las herramientas y marcos adecuados para las personas y víctimas, teniendo en cuenta los factores físicos, sociales, culturales, de valores y religiosos. -La participación de cada uno de los miembros del equipo en la resolución e discusión de los problemas o situaciones planteadas -las fuentes documentales.	50
Traballos tutelados	- El grupo deberá plantear a lo largo de cuatrimestre de un caso práctico de una catástrofe. - El caso deberá contener el abordaje del problema, las fuentes documentales, los procedimientos utilizados y la resolución del caso. - Los alumnos deberán identificar sus necesidades de aprendizaje, ayudar a planificar el caso, dirigir las discusiones en el aula, distribuir roles de trabajo, evaluar su propia labor y la de sus compañeros.	50

Observacións avaliación

Fontes de información

Bibliografía básica	- Carlos Álvarez Leiva, Carmen Asencio Sánchez, Dolores Herrera Rojas, José I. Sánchez Olmedo, Juana M () . ASISTENCIA SANITARIA A LAS CATÁSTROFES. Hospital Militar de Sevilla - GOITIA, A.; ZURITA, A.; MILLAN, J.M. (1999). CLASIFICACION DE HERIDOS EN CATASTROFES. SOCIEDAD ESPAÑOLA DE EMERGENCIAS, EMERGENCIAS 1999; 11:132-140 - Hilda Herzer, Carla Rodriguez, Alejandra Celis, Mara Bartolomé y Graciela Caputo (2002). CONVIVIR CON EL RIESGO O LA GESTION DEL RIESGO. 10 AÑOS DE LA RED. - REQUENA HIDALGO, JESUS; CAMPINS ERITJA, MAR (2000). DE LAS CATASTROFES AMBIENTALES A LA COTIDIANIDAD URBANA. LA GESTION DE LA SEGURIDAD Y EL RIESGO. UNIVERSIDAD DE BARCELONA. GEO-CRITICA. COLOQUIO HISPANO CANADIENSE - LAVELL, ALLAN; FRANCO, EDUARDO (1996). ESTADO, SOCIEDAD Y GESTION DE LOS DESASTRES EN AMERICA LATINA: EN BUSCA DEL PARADIGMA PERDIDO. LA RED; FLACSO; ITDG-PERU - David P. Fidler (2007). Gestión de la ayuda en casos de catástrofe: seguridad y asistencia sanitaria y humanitaria. INTERNATIONAL REVIEW OF THE RED CROSS. Nº 866. - M. P. Acinas (2007). Gestión de la información y mensajes a la población en situaciones de emergencia, evacuaciones y simulacros. emergencias 2007;19:88-95 - Alvarez Leiva, C (2008). Manual de atención a múltiples víctimas y catástrofes. Aran Ediciones, S.L. 3ª edición - Vicente Molinero A, et al. (2011). Triaje in situ extrahospitalario. Semergen. 2011.. ELSEVIER-DOYMA. doi:10.1016/j.semurg.2010.12.010
Bibliografía complementaria	

Recomendacións

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Materias que se recomienda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías